

# Refahın Yeni Yolu

– hotamisli · 15 Eylül 2022

Biraz eskilere gidelim, 1763 yılında İngilterede James Watt buharla çalışan makineyi geliştirmiş ve bu gelişme sanayi devrimine büyük katkı sağlamıştı. Sanayi devrimi sayesinde İngilizler başta olmak üzere, batı Avrupalılar güçlerine güç katıp mesela Afrika'yı baştan başa sömürge haline getirmişlerdi.

18., 19. ve 20. asırlarda dünya zenginliklerinden teknolojik imkanlarla en çok ve en verimli bir şekilde faydalanmakla refah seviyesi arasında bir bağ vardı. Bir misal yerinde olur: petrolü bol bol çıkaranlardan ziyade petrolü en iyi, en verimli bir şekilde işleyenler, bu ürünleri pazarlayanlar veya ticaretini yapanlar petrol nimetinin kaymağını yiyenlerdir. Irak petrol zengini bir ülke ama fakirlikten beli iki büklüm adeta. Buna karşın petrolü olmayan mesela Hollanda petro kimya ürünlerinden devasa kar yapmaktadır.

Ukrayna-Rusya savaşı yeni bir dönemin başlangıcı oldu, artık dünyamızın zenginliklerini döke saça kullanmanın Batılı yanlış olduğuna kanaat getiril. Başka bir ifadeyle, Batıda tasarruf savunulmaktadır. Aslında her zaman, tasarruf zamanıydı ama Batı Avrupa Rusların gazı kesmesi ve iklimin bozukluğunun kırmızı çizgiye yaklaşması sayesinde israftan vazgeçmenin önemini anladı. Evet, israf üzere kurulmuş olan kapitalizm düzenin çıkmaz sokak olduğu nihayet anlaşıldı. Hatta bazı batı Avrupa devletleri tasarrufu devlet politikası haline getirmekle meşguldür. Bunların en başında Almanya gelmektedir. Enerji israfını önlemek için çok sayıda uygulamaları vardır. Mesela devlet dairelerinde ısı 19 °C'yi geçmeyecek, yüzme havuzları ısıtılmayacak ve benzeri çok sayıda tedbirler alınmıştır. Tasarruf sadece enerji ile sınırlı değildir elbette. Suyun idareli kullanılması içinde çalışmalar başlatılmıştır.

Suda israftan kaçınılması çağrısını Hollandanında yapması çok manidardır çünkü Hollanda su ülkesidir. Ülkenin bir kısmı deniz seviyesinin altındadır, toprakların belli bölümü deniz ve göl kurutarak elde edilmiştir. Ayrıca Ren ve Maas nehirleri Hollanda'da suya dökülür. Su ile iç içe olması yanı sıra hava çoğu zaman yağmurluydu. Bütün bunlara rağmen, su israfından kaçınılması için çağrı yapılmaktadır. Çağrının başlıca sebebine gelince: Hollanda su ülkesi olmasına rağmen, iklim değişikliğinden nasibini alıp kuraklıktan muzdariptir. Kuraklığın devam etmesi halinde devletin su israfını engellemek için tedbirlere başvuracağı belirtilmiştir. Yani planlar yapılmış, vakti zamanı geldiğinde uygulamaya geçilecektir.

Aslında bugün su tasarrufu çağrıları bundan 30 yıl öncede yapılmaktaydı ama bu çağrı akademisyenlerin havada kalan fikirleriydi. Evet, 30 yıl önce akademisyenin biri Hollanda'da su sıkıntısı yaşanabileceğini savunup soruna çözümler üretmişti. Hollanda'daki olası su sıkıntısının haberini yapmıştım ama o günlerde yazdığım gazetede kelek kesenin biri haberi ciddeyi almayıp gülmüştü...

Refah seviyesi yüksek olan ülkeler zenginliği koruyabilmek için israftan kaçmanın elzem olduğunu anlayıp tasarrufu devlet politikası haline getirmektedirler. Dinimizin israftan kaçma çağrısını

önemsemeyenler, hep taklit ettiğimiz Batı'dan örnek alıp israftan uzak duralım. Ne dersiniz?

İsrafta ısrar ettiğimizde biz kesinkes sıkıntı çekeceğiz ama bizden sonra gelen nesillerin durumu bizden beter olacaktır. Onlar kıtlıklarla boğuşacaklardır. Ne olur, çocuklarımızın, torunlarımızın yeterince içecek su ve yiyecek ekme bulamayacaklarını göz önünde bulundurup israftan kaçınalım. "Bana ne bizde sonraki nesillerden!" deyip bildiğimiz gibi israfa devam edebiliriz ama bizden sonraki nesillerin kıtlıklarla boğuşmalarının hesabı bizden çok acı bir şekilde elbet sorulur. Neticede israf etmekle kul hakkına girmekteyiz.

Kimse: "israf edecek hal mı?" kaldı demesin, müsriflikte halen ileri seviyedeyiz.

Abdullah Konuksever